

Hur är det möjligt att återbruk av byggprodukter inte är lönsamt?

Så är det faktiskt, återbruk av vissa byggprodukter är inte ekonomiskt lönsamt i nuläget men däremot ger det en minskad klimatpåverkan jämfört med användningen av nyproducerade produkter. Dessutom visar resultatet av en enkätundersökning på en överväldigande positiv attityd gentemot återbruk av byggprodukter i bostäder!

År 2045 har Sverige som mål att ha netto-noll utsläpp av växthusgaser. År 2018 stod bygg- och fastighetssektorn i Sverige för 21 % av landets utsläpp av växthusgaser, vilket motsvarade 11,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Adderar man de utsläpp som sektorn gav upphov till utrikes landar det totalt på 17,7 miljoner ton koldioxidekvivalenter.

Det är uppenbart att något behövs göras, en insats krävs. Ett sätt för bygg- och fastighetsbranschen att minska sin klimatpåverkan är genom att minska andelen nyproducerade byggprodukter till förmån för återbrukade. I en studie gjord under första halvan av 2021 undersöktes det hur återbruk av byggprodukter påverkar klimatpåverkan och byggkostnad vid nybyggnation av bostäder samt hur praktiskt genomförbart och implementeringsbart återbruk är i byggprocessen. Ytterligare en aspekt vägdes in och det var kunders attityd gentemot återbrukade byggprodukter.

Två byggprodukter studerades särskilt. Aluminiumprofiler baserat på dess betydande klimatpåverkan och radiatorer baserat på dess kostnad.

Med hjälp av ett antal konstruerade exempel fall resulterade studien i att återbruk av aluminiumprofiler och radiatorer kan minska klimatpåverkan med upp till 99,5 % respektive 98 %. Dessutom kan återbruk av dessa produkter resultera i en minskning av

byggkostnaden med upp till 74 % respektive 72 %. Dock kan det även resultera i en ökning med 14 % respektive 11 %, beroende på olika förutsättningar. Det mest troliga är att det inte är ekonomiskt lönsamt eftersom produkterna i de fall då det visade sig vara lönsamt inte försågs med någon inköpskostnad utan enbart en kostnad för rekonditionering. Mer troligt är att det inte är ekonomiskt lönsamt i dagsläget, delvis på grund av att nyproducerade byggprodukter är kraftigt rabatterade.

I kommunikation med branschen och sakkunniga delades bilden av att det inte är den praktiska genomförbarheten som sätter käppar i hjulet för ett ökat återbruk. Ett par större hinder som beskrevs var avsaknaden av ekonomiska incitament och efterfrågan från kunder. Även osäkerheter kring hur CE-märkning, som är standard för många nyproducerade byggprodukter, bör hanteras beskrevs som ett hinder.

Utifrån enkätundersökningens resultat ser kundintresset för återbruk av produkter i nyproducerade bostäder ut att vara positivt. Svaren som erhållits tyder på ett intresse, acceptans och god inställning gentemot återbrukade produkter i nyproducerade bostäder. Dessutom svarade 75,3 % av de 182 svarande ja på att få en återbrukad produkt installerad i sin nyproducerade bostad trots att det inte skulle ske till ett lägre pris än för en nyproducerad produkt. Positivt överraskande!

Huruvida det är lönsamt för aktörer i byggbranschen att använda återbrukade produkter är svårt att svara på. Det finns inget entydigt svar på den frågan, det beror bland annat på hur man definierar lönsamhet. Återbruk kan ses som lönsamt genom att det minskar klimatpåverkan och öppnar upp möjligheten att bemöta ett kundintresse!